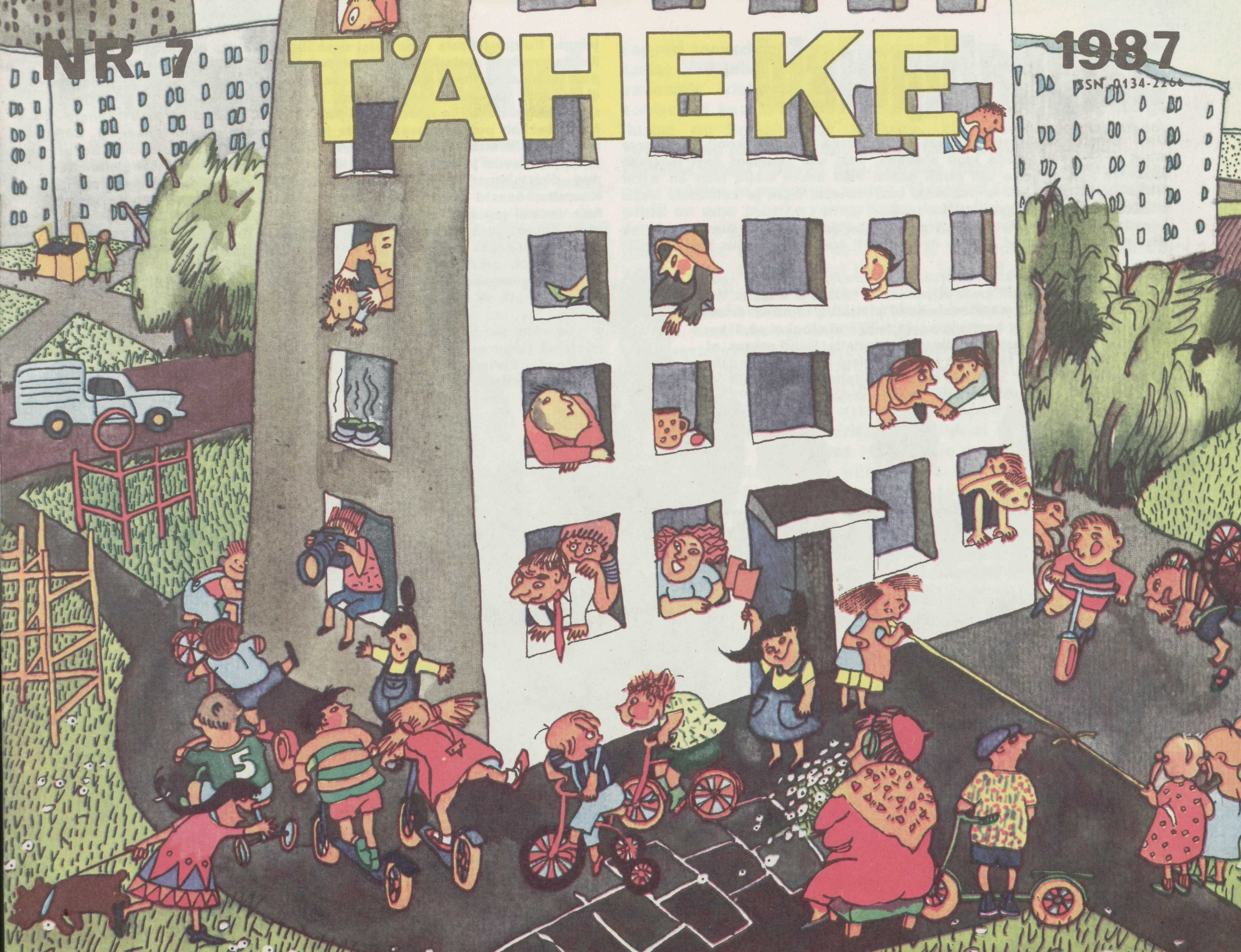

NR. 7

TÄHEKE

1987

ISSN 0134-2266

Jalgpallipoisid

Ohel eelmise aasta sügispäeval tuli Tallinna 37. Keskkooli pikk noor mees — nii võiks seda lugu alustada. Sest see sündmus tegi lähemalt tuttavaks poisid, keda siin pildil näete. Pika noore mehe nimi on Aivar Tiidus. Koolimaja tuli ta vaatama, kes esimese, teise ja kolmanda klassi poistest soovivad jalgpalluriteks saada. Soovijaid oli palju. Esimestel treeningtundidel sai neist suur võimla nii täis, et kõik ei tahtnud pallide ümber hästi ära mahtuda. Siis hakkas palli-

sõpru tasapisi vähemaks pudunema, kuni viimaks jäid järele need, kellele lisaks huvile jalgpalli vastu oli varuks ka töökus ja visadus. Kõik Mustamäe poisid on majadevahelistel platsidel, raudteeäärsete mändide all või lihtsalt õuenurgas jalgpalli järele jooksnud. Ikka selleks, et saaks hüplevale kerale pihta virutada. Nüüd selgus, et tõeline jalgpallimäng tähendab hoopis midagi muud. Tähendab eelkõige palli valitsemist. Ja poisid hakkasid õppima, kuidas valitseda seda kiusakat kera parema, kuidas vasaku

jalaga. Kuidas toksata seda ketsi siseküljega, kuidas müksata välisküljega. Kuidas vedada seda kaasa või peatada hoog täpse liigutusega, surmata pall, nagu jalgpallurid räägivad. Vähe sellest. Iga mängumees sai koduseks ülesandeks harjutada žongleerimist, see tähendab hüpitada palli põlvest sirge jalaga. Kellel kodutööks oma palli ei olnud, sellele tõi palli treener. Nüüd hakkab poiste esimene aasta jalgpallikoolis lõpule lähenema. Kõik on veidi pikemaks kasvanud, natuke kiiremini jooksmas õppinud, osavust ja vastupidavust juurde kogunud. Kõik on, kui ütelda võõrsõnaga, muutunud distsiplineeritumaks. Siin on, muide, kaasa aidanud kukerpallid. Noomituskõnesid peab treener spordisaalis või palliplatsil harva. Noomituse asemel jagab ta kukerpalle. Kellel, näiteks, mänguhoos sarvik suust välja lipsab, saab samas käsu viis kukerpalli teha. Kes harjutamise ajal proovib seanahka vedada, leiab end varsti kukerpalle veeretamas. «Üldiselt on poisid tublid,» hindab Aivar Tiidus. «Ollakse juba väiksel viisil mängumehed. Osatakse vaadata, kuhu sööta, osatakse ka palli enda kontrolli all hoida.»

Tõsi see on. Kui eelmisel sügisel suutsid poisid palli hüpitada ainult paar-kolm korda, siis, olge lahked, pilditegemise ajal oli žongleerijate edetabel järgmine: Oliver — 174 korda, Janek — 154 korda, Tarmo — 80 korda, Karla — 67 korda.

Selleks ajaks, kui «Täheke» trükist tuleb, on tabelis loomulikult uued arvud, võib-olla koguni uued nimed. Sest üks me tea: harjutamine teeb meistriks.

JAAN RANNAP

Pildistanud TIIT KOHA

© «Täheke» 1987

Väikesed tüdrukud

Kuhhi peres on lapsi just nii palju, kui emale ja isale kahe käe otsa mahub. Need on: kaheksane Kadri, kuuene Triinu, neljane Liisa ja kolmene Linda. Kuhhid elavad Rakvere lähedal maal.

Pildistanud REIN PAAVO

Lapsed teavad, et nende kodumaja ehitas vanavanaisa. Siin-samas olid juba vanaisa mängupaigad. Vanaisa mäletab oma vanemate istutatud kuusetukka veel mehekõrgusena. Nüüd kohisevad kuuskede ladvad madalamate puude kohal. Kõige ilusam on koduümbrus maikuuks, kui toomingad õitsevad. Toomingate järgi ongi talu Toome taluks kutsuma hakatud. Lastetoa seinal ripuvad puuraamides fotod: isa ja ema pulmapilt, vanaisa ja vanaema onuga, tüdrukud ise. Ühel isa tehtud pildil on ema Merike rahvariites, karikakrapärg juustel. Kadri, Triinu, Liisa ja Linda seisavad tema ümber, ühtemoodi valgete pluuside ja triibuliste seelikutega, seelikute peal kirjalised vööd. Kõik viis naeravad lõbusalt. See pilt on võetud Tartus, kui emal oli ülikooli lõpetamise päev. Praegu õpetab ema Merike koolis suurtele tüdrukutele, kellest lasteaiakasvatavad saavad, eesti keelt ja kirjandust. Isa Madisel on ka tore amet — tiskler-restaureerija. Selliseid voodeid nagu õdedel, laudu, riuleid, seinakappe pole üheski teises kodus maailmas. Kõik on isa kätetöö. Mõnikord suurpuhastuse ajal ema küll toriseb väheke, et köögis võiks ustega seinakappe rohkem olla. Savikannud, -kruusid ja -taldrikud on riulitel ilusad vaadata, aga koguvad palju tolmu. Ema Merikesele meeldivad keraamilised lauanõud. Potid-pannid pliidil pole suurt mõõtu meeldimise pärast. Metsaõhk toob perele hea söögiisu. Õdede suvepäev lipsab kirju liblikana mööda. Tega on palju! Kõik mängupaigad vaja läbi lipata, käia loomade juures juttu ajamas, peenramaal maasikalehe alla piilumas. Vahel kutsub ema Kadri ja Triinu kergematele kodutöödele appi. Pisemate päeva poolitab lõunauinak. Kolmeaastane Linda mõistab oma pesamunaseisust hästi hoida. Kui suurematele järele ei jõua sibada, laseb ta valju nutu lahti. See aitab alati. Lastele on õpetatud: endast väiksemat hätta jätta ei tohi. Vanem õde Kadri lõpetas kevadel II klassi. Kui Kadri laua taga õpib, peab toas olema vaikne. Kadri vanad vihikud saavad Triinu ja Liisa enda valdusse. Ema naljatab, et laste tarbeks peaks kodus lausa paberivabrik töötama. Joonistamisel, kirjutamisel, voitimisel ja lõikamisel kulub õdedel ohtralt paberit. Kõik väikesed tüdrukud armastavad kodu mängida. Mõni nukuema toriseb alailma lapse kallal, teine hellitab silmatera süles. Küllap enda teadmata jäljendavad tüdrukud mängudes oma ema. Kuhhi pere laste kodumäng on sõbralik ja üksmeelne. Selline, nagu nende oma pere.

EDA ALLIKMAA

Suur ja väike maja

Seisid kõrvuti kaks maja: üks suur ja teine väike. Kord kurtis väike maja: «Miks ma nii väike olen?» Suur maja vastas talle: «Sind on nii väikeseks ehitatud. Sinus elab ainult üks perekond ja sind hoitakse palju paremini. Sinu ukse pannakse vaikselt kinni ja sinu aknaklaasid ei purune. Minus on aga kõva lärm ja minu klaasid klirisevad tihti. Minu treppidest joostakse päeval ja öösel suure müdinaga üles ja alla. Olen juba väga närviline, et minuga nii käitutakse. Seepärast puistan tihti inimestele krohvi ja värvitükke kaela.»

Kuulanud suure maja jutut ära, ei igatse nudki väike maja enam suureks saada.

KRISTJAN LAURITS, Tartu 12. Keskkooli IIIb klassi õpilane

Vanaisa lapsepõlvest

Vanaisa jutustas mulle oma esimesest heinaniidust. Siis oli ta umbes kümneaastane.

Vanaisa käis oma ema ja isaga heinamaal kaasas. Ükskord tahtis ta kangesti ise niitmist proovida. Isa ei olnud esialgu nõus, pärast tegi talle siiski vana vikati väiksemaks. Isa andis talle eraldi heinatuiki. Niitmisel läks vikat kord üle rohu, kord maa sisse. Kui tükk oli üle niidetud, siis heinakaari näha polnud, aga rohtu ei kasvanud ka. Pärast seda ei olnud vanaisal enam tükil ajal tahtmist heina niita.

ANU AMOR, Vaimastvere 8-kl. Kooli II klassi õpilane

Puu ja laps

VÄIKESED PUUD SAAVAD SUUREKS,
SUURED PUUD LÄHEVAD ÄRA.
LIHTSALT TÕMBAYAD MULLA SEEST JUURED,
LIHTSALT LÄHEVAD ÄRA.

MUUTUYAD LAUAKS, RIIULIKS, TOOLIKS,
PLIIATS JA VIHIKKI POLE MUUST,
AABITS JA LUGEMIK SINU KOOLIS
TEHTUD ON PUUST.

PÖRANDAD, UKSED, PINALID, PINGID
KUNAGI OLID SUURED PUUD.
AASTARING KASVAB AASTA RINGI —
JA OLED SINAGI SUUR.

VÄIKESED SIRGUVAD SUUREKS,
MAHA JÄÄB KOOL NING KODU.
METS AINA SURUB MULLASSE JUURED,
KOHISEB KESET SADU.

Rohelise kupliga lamp

AINO NEEMRE

Isa kirjutuslaual seisis rohelise kupliga lamp. Lambijalal oli nupp. Klips! Tuba läks valgeks. Klõps! Tuba läks pimedaks. Klips! Valgus süttis. Klõps! Valgus kustus.

Lambi rohelise kupli all oli elektripirn. Pirni sees see valgus süttis ja kustuski. «Ütle: «e-lek-ter!»» käskis ema. Aga kuidas väike Heidi ka ei proovinud, välja tuli ikka «le-lek-tel!»... Väikesele Heidile meeldisid lamp ja lambinupp. Klips — valgus. Klõps — pimedus. Klips, klõps, klips, klõps, klips, klõps, klips, klõps. «Heidikene, ära mängi lambiga!» ütles ema ja kiirustas kööki.

JAANUS TAMM

Lehed

ROHELISI LEHTI
KINNI HOIAB PUU.
EI NEID OKSTELT LAHTI
SAA KÜLL ÜKSKI TUUL.

ROHELISI LEHTI
RÖÖMSALT HOIAB PUU.
TOAS KALENDRILEHTI
KEERAB SUVEKUU.

LEHTI LANGEB JÄRJEST
ALLES SÜGISEL.
SIIS ON VASEVÄRVI
IGA OKS ALLEEL.

TUULEST PÜÜA LEHTI,
VALI LEHTI MAAST!
SÜGISVÄRVI EHTEKS
TOAS OOTAB VAAS.

Illustratsioonid ANU KALM

Väike Heidi vaatas roheline kupliga lampi. Kiusatus klipsutada ja klõpsutada oli kangesti suur. Enne kui Heidi isegi aru sai, läks väike käsi lambi juurde. Klips, klõps, klips, klõps. Valgus. Pimedus. Valgus. Pimedus. Klips, klõps, klips, klõps, klips, klõps, klips, klõps, klips, klõps. SÄRR-TS! Ja pimedus. Täielik pimedus. Ja vaikus. «E-lek-teRRRRR!» karjatas väike Heidi. Ema ruttas tuppa.

«Ai, ai, Heidikene,» ütles ema, «sa vist klipsutasid-klõpsutasid jälle lambinuppu ja nüüd on pirn läbi!» «E-lek-teRRR!» sosistas väike Heidi, silmad suured. «Kas laps ütles elekter!» küsis ema. «E-lek-teRR!» vastas väike Heidi ja noogutas pead. «Noh, siis oli klipsist-klõpsust kasugi!» silistas ema tütrekese pead. «Pole viga, paneme roheline kupliga lambile uue pirni!»

Käbikuningas kolis

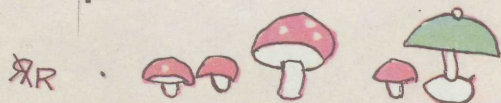
Kaupluse juures nägin oravat, kel oli pisike poeg hammaste vahel. Orav kolis ühest kuldnokapuurst teise. Kui üks poeg oli uude korterisse viidud, läks vana teise järele. Tagajalgade abil pesakasti küljes rippudes sättis ta esimeste käppadega siplevat poega hammaste vahele. Väike väänkael ei tahtnud kuidagi vanast kodust lahkuda ja puikles hirmsasti vastu. Teel uude korterisse pidi vana orav vahepeal puhkama ja siplejat korrale kutsuma. Sihtpunkti jõuti õnnelikult. Seal oli aga uus häda! Poeg ei mahtunud kuidagi pesakasti august sisse. Vana orav surus jõuga. Väike sai haiget. Piuksus ja punnis, kuni kukkus ülevalt alla. Vana oli jälle kiiresti jaol ja vedas nüüd poja hoopis kolmandasse pesakasti. Sinna mahtusid nad hästi. Ilmselt ei olnud aga seal elamiseks kõik korras. Vana orav hakkas pesakasti kiiresti risu tassima. Kas pojad jäidki erinevatesse «tubadesse», ma ei tea. Võib-olla hiljem tõi vana nad kokku.

SIRJE KESKPAIK, Kose Keskkooli III klassi õpilane

Koer ja kass kalal

Elasid kord kass, kelle nimi oli Miisu, ja koer, kelle nimi oli Muri. Ükskord otsustasid Miisu ja Muri minna kala püüdma. Nad läksid mere äärde, viskasid õnged vette ja ootasid, kuni kala otsa hakkas. Mõlemad püüdsid viis kala ja hakkasid siis koju minema, sest ussid said otsa. Kodus praadisid nad kalad ära, sõid ära ja ütlesid: «Küll oli maitsev!»

SIGNE LIIV, Tallinna 21. Keskkooli 1b klassi õpilane

Siili igatsus

MERI-LIIS LAHERAND

Kui Ott veel piimapoe kõrval vanas puumajas elas, oli nende perel palju muresid. Iga päev pidi isa puid saagima ja lõhkuma, ema aga õue pealt kaevust ämbriga vett tassima. Ühtelugu ajas ahi suitsu sisse ja briketti ei olnud saada. Suurest kütmisest hoolimata oli tuba mõnikord hommikuks nii külm, et Priit pidi end teki all riidesse panema.

Ometi ei lasknud keegi nina norgu, sest linnaservas juba kerkis uus suur maja, kuhu Oti peregi pidi kolima. Nii nad siis igatsesid uut korterit ja püüdsid kuidagi ära kannatada.

Esimesel õhtul uues kodus surus Ott peopesad imetledes vastu

radiaatorit. Kuski polnud tuld ega ahjuustki näha, aga tuba oli soe! Otile tundus, nagu kulgeksid põrandasse ja lakke kaduvad saladuslikud torud otse lõunamaale ja tooksid sealt kuumuse võluväel kohale. Vannitoas pahises soe vesi vanni. Ott võis seal kas või tund aega järjest pladistada ja oma laevukesi ujutada.

Emal ja isal oli nüüd hoopis rohkem aega. Laupäeval võtsid nad korvid ja läksid koos Otiga seenele. Ega kaugele olnudki vaja minna: majataguste prahihunnikute vahelt läbi ja siis purdeid mööda üle paari kraavi.

Juba metsaveeres silmasid nad sambla sees esimesi pruune seenekübaraid. Peagi olid korvid täis. Tagasiteel märkas Ott midagi veel põnevamat — raagus kibuvitsapõõsa all ukerdavat väikest siili. Võlutult kükitas Ott siili kõrvale maha. Too jäi seisma ja ajas okkad turri.

Metsas oli üsna jahe ja röske. Enne kui siil oma väikesed jalad

Hingauruse klaasi taga

JAANUS TAMM

KUIDAS SA VAATAD VÄLJA!
AKNA TAGA ON PIME.
KELL ÜTLEB, ET ON HILJA.
AGA UNI EI TULE.

KELL ÜTLEB, ET ON PIME
JUBA KUI MITMES TUND.
KLAASILE OMA NIME
KIRJUTAN, OODATES UND.

AGA UNI EI TULE,
ÄRA ON EK SINUD VIST.
ÕÕGI NII SOE JA TUME
OOTAB TA TULEMIST.

okkakilbi varju pistis, jõudis Ott näha, et need on vajunud sügavale vettinud samblasse. Looma külje vastas olid ligased pruunid lehed. Otile paistis, et siilike väriseb. Ema ja isa olid ka uudistades lähemale tulnud.

«Võtame ta kaasa,» nurus Ott ja tõmbas näpuga tasakesi üle siili okaste.

«Lähme nüüd meie pealegi,» kutsus teda ema. «Ega siili koht korteris ikka ei ole.»

Ott aga ei saanud kuidagi edasi minna. Ta võrdles mõttes nende mõnusalt sooje tube ja külma niisket metsa. Muidugi pidi siilil nende juures parem olema! Ja vargsi tõstis ta looma oma korvi.

Nii ilmus Oti tuppa allüürnik. Salaja tõi Ott köögist alustassiga piima ja lükkas selle voodiserva alla. Päeval oli siil kapi või süngi all peidus, hommikuks oli piim alustassil natuke kahane-
nud.

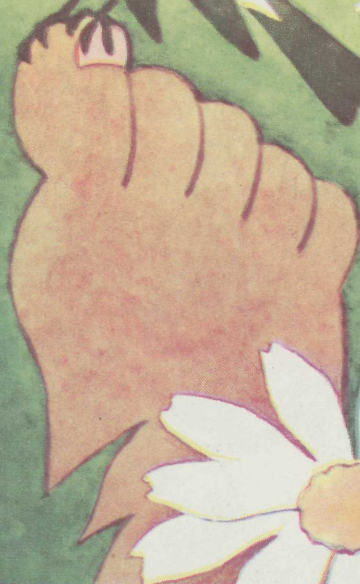
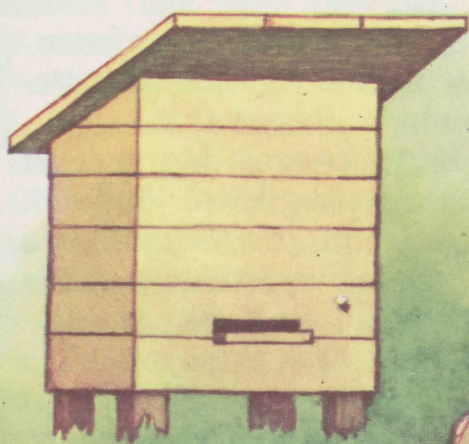
Kui siil juba paar päeva ennast Otile ei olnud näidanud, hakkas poiss muretsema, et loomal on igav. Ta õngitses siili kapi alt välja ja tõstis küll oma voodile, küll lauale. Ta näitas siilile oma raamatuid ja mänguasju, aga too tõmbas end turri või sebis paaniliselt edasi-tagasi ega teinud neist väljagi. Üksnes aknalaual tardus ta paigale ja surus oma musta nina vastu klaasi. Nagu mõtleks või igatseks midagi.

Ühel hommikul oli loomake külm ja kange. Surnud! kohkus Ott. Nutuga jooksis ta ema juurde.

Ema kükitas Oti kõrvale põrandale ja silmitses vaikides pisikest laipa. Ott peitis ahastades oma pea ema sülle. Nutust luksudes rääkis ta ära kogu siililoo — kuidas ta siili ikkagi metsast kaasa oli võtnud, kuidas talle piima andnud, kuidas loom laua peal oli siia-sinna jooksnud, aknal aga mõtlikuks jäänud.

«Eks ta igatseks kodu järele,» arvas ema ja silitas nutval Otil pead.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

Maal

JAANUS TAMM

PALJAPÄKI ON PAREM
ASTUDA ROHU PÄÄL.
ROHI KAHISEB TASA.
TAL ON SÖBRALIK HÄÄL.

ROHU SISSE VÖID HEITA
SELILI MÖNUSALT.
KAEDA PILVEDE RÄNDU
HÄSTI SÜGAVALT ALT.

ROHI TUTTAVALT LÖHNAB.
PÄKKASID SILITAB.
MESIPUU SUMISEB TASA.
LEHELIND VILISTAB.

ILLE GRÜN

Magus suutäis

Madis ja Margus olid vennad. Päris ühte nägu olid nad ka, nii vähemalt räägiti. Aga ega nad tegelikult nii väga ühtemoodi olnud.

Kord said mõlemad poisid kingiks ilusad läikivad martsipanloomad. Madis sõi enda oma kohe ära, pärast limpsas veel keeltki. Margus imetles ja imetles enda loomakest ega raatsinudki ära süüa. Peitis hoopis mänguasjadekasti kõige kaugemasse nurka. Nii mõnus oli mõelda, kuidas ta selle siis ükskord sealt välja võtab ja ära sööb. Ja Madis vaatab pealt ja kahetseb, et enda oma kohe ära sõi.

Sellest ajast oli juba tükk aega möödas. Iga päev mõtles Margus oma magusa

suutäie peale, käis vaatamas ja katsumas, kas on ikka alles. Aga sööma hakata ei raatsinud.

Ühel hommikul otsustas Margus, et nüüd on küll paras aeg kätte jõudnud. Pidulikult tõstis ta martsipanlooma kastist välja, imetles veel veidi ja tahtis hästi suure tüki hammustada. Aga mis see siis tähendas? Martsipan oli kõva nagu kivi ja lisaks veel seebi maitsega. Suured pisarad veeresid üle poisi põskede, aga mis seal enam parata. Pikast seismisest oli martsipan lihtsalt vanaks läinud.

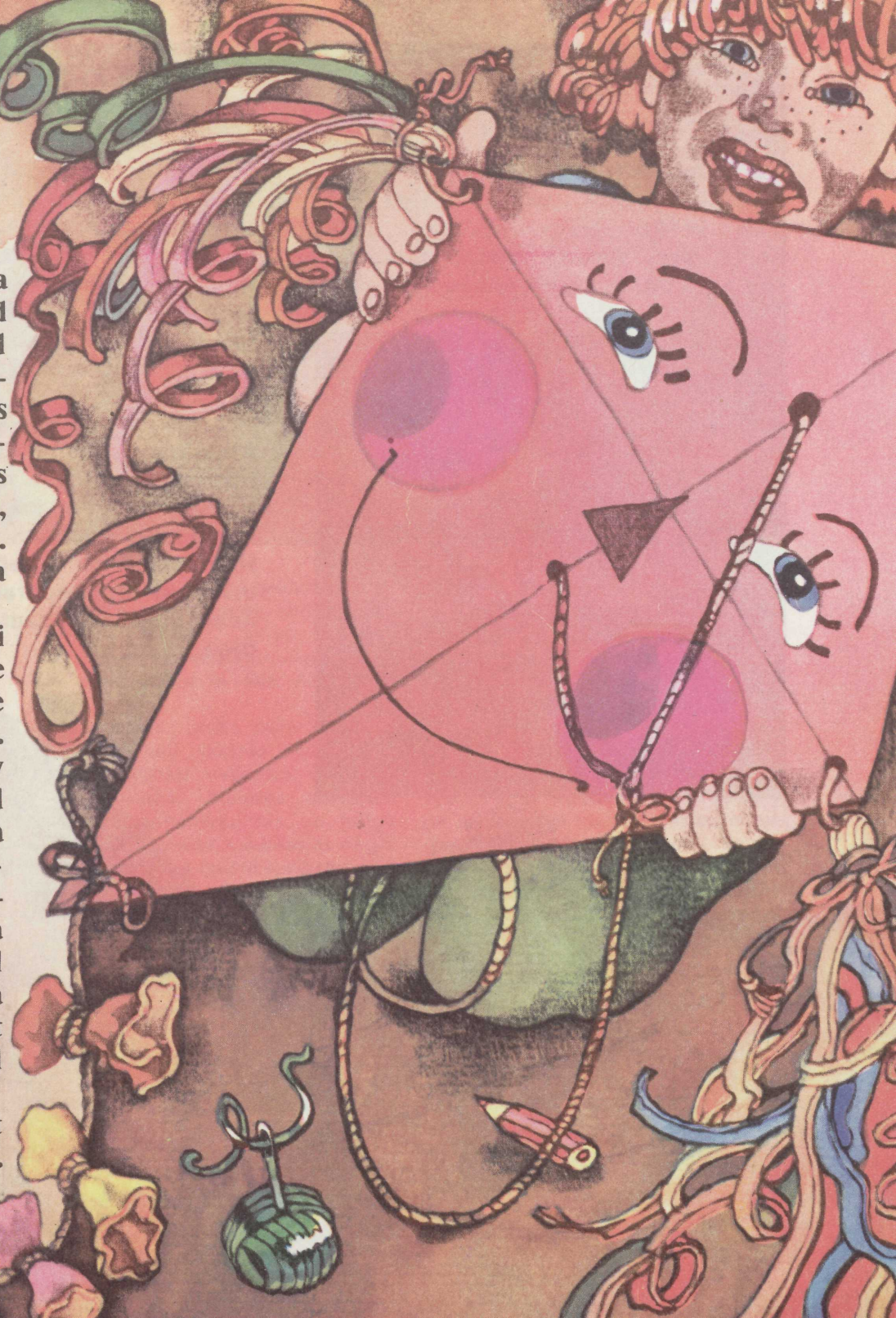
Tuulelohe

MART HELME

Aivar ja Oliver meisterdasid tuulelohe. See sai suur ja pika sabaga. Et lohe lõbusam välja näeks, maalisisid poisid lohele ka suured sinised silmad, mustad kulmud ja punase naerul suu. Siis läksid poisid parki ja tõmbasid lohe lendu. Oli paras tuuline ilm ja lohe kerkis jõudsasti kõrgele taeva alla. Oleks vist ei tea kui kõrgele tõusnud, kui nöör, mille otsas see tiirles, poleks otsa saanud. Poisid olid oma tööga rahul ja inimesed, kes pargis jalutasid, paistsid ka lohest rõõmu tundvat. Nii mõnigi jäi seisma, tõstis käe silmadele varjuks ja vahtis tükk aega taevasse.

Korruga tegi lohe järsu jõnksu ja kerkis senisest siiski veel kõrgemale. Aga ainult viivuks, siis kaotas see tuule tiibade alt ja hakkas keereldes ja laperdades maa poole langema. Nöör, mis lohett paigal hoidis, oli katkenud. Oliver ja Aivar nägid, kuidas küljelt küljele visklev tuulelohe eemal puuvõraste takerdus. Joostes tormasid poisid sinna. Lohe rippus üsna ladva ligidal peene oksa küljes. Seda kätte saada polnud lootust. Südame rahunemiseks tegid poisid siiski proovi. Loopisid lohe poole kive ja kaikaid, ronisid korraks ka puu otsa. Aga oks, mille küljes nende lelu õõtsus, oli liiga kõrgel ja liiga habras, et seda mööda loheni jõuda. Mõnda aega kõndisid nad veel puu all edasi-tagasi, et aga päev juba õhtusse hakkas kalduma, lõid nad lõpuks käega ja tulid tulema.

Nägu naerul, vaatas lohe neile puu otsast järele.

Minu lapsepõlve suved olid kõik heinalõhnalised. Tol ajal ei paistnud see heinatöö nii tore olevatki kui praegu. Mitmedki lõbud jäid ära, sest nii ujuda kui heina teha on kõige parem ilusa päikesepaistelise ilmaga. Kõige rohkem meeldis mulle loorehaga kuiva heina kokku riisuda. Nüüdki tuleb mul soe tunne südamesse, kui kuskil väiksel

Heinale! Heinale!

VIIIVI VARIKSAAR

põllunurgal looreha töötamas näen ja heinalõhna tunnen.

Piltidelt näed, kuidas praegu suurtel heinamaadel heina tehakse. Käsitööd on palju vähemaks jäänud. Kui niidetud heina ülemine pool krõbisema ja magusalt lõhnama hakkab, saadetakse põllule traktor koos kaarutiga. See pöörab heina ringi, nii et ka alumine pool päikest saab ja kuivab.

Parajalt kuivanud heina põllul asub tööle presskogur. Hea ilma ja korras masinatega pressib kogur ühe päevaga heinapalle 100 tonni ringis.

Heinapallid on tegelikult kandilised ja üsna rasked. Seepärast on hea, kui saab need üles lakka saata transporttöörindiga.

Need Eesti Õpilasmaleva poisid ja tüdrukud võivad talvel rahus piima juua: lehma kõhumurede eest kandsid nad suvel usinalt hoolt.

Pildistanud ARVI KRIIS

Pildistanud HENDRIK RELVE

MUSTIKAS

Juulikuu lõpupoolel on paras aeg mustikale minna. Harva leidub mustikapuhmi üksikult, tavaliselt on mustikavarred ikka hulgana koos. Kui prooviksid ühte neist sikutada, siis selguks, et see on maa-aluste võsunditega naabritega ühenduses. Üks mustikavaip metsa all on tegelikult ühtne hargnenud mustikataim. Selle suurus võib olla kümneid ruutmeetreid ja vanus sadu aastaid. Sellesama taime otsast võis marju noppida juba su vanaema! Mustika tillukestest seemnetest tekib harva uusi taimi. Võsundite abil suudab mustikas võitluses teiste metsaaluste taimedega paremini toime tulla. Lehed kasvatab mustikas igal aastal uuesti. Sügisel värvuvad mustikalehed punakaks ja pudenevad umbes samal ajal kui kasel ja teistel lehtpuudel. Talvel on mustikas raagus, alates mai lõpust kasvatab taime endale erkrohelist lehed. Kohe ilmuvad lehtede kõrvale õied. Need on roosakat värvi, näevad välja nagu kellukad ja on nektarist tulvil. Õisi

ei kasvata kõik mustikapuhmad. Halvematel kasvukohtadel, näiteks liiga kuivadel maadel, kulub mustika kogu jõud lehtede kasvatamisele ja õisi ning marju ei tule neile seal ilalgi.

Taimeteadlase jaoks pole mustikas rohttaim, vaid põõsas. Kodumaist mustikapuhmast vaadates on seda raske uskuda. Muudes paikades leidub mustikaliike, mis on hulga suuremad. Näiteks Kaukaasias nägin oma silmaga, et mustikapõõsad olid peaaegu niisama kõrged kui minagi. Marju noppida oli seal mugav, ei pidanud üldse kummarduma. Ka tundusid need marjad olema veidi suuremad ja magusamad kui meie omad.

Veel kõrgemaid ja harukordselt suurte marjadega mustikapõõsaid kasvab Põhja-Ameerikas. Seal on aretatud eriline mustikasort — kansasjas mustikas, mida kasvatatakse istandikes. Selle põõsa kõrgus ulatub kolme meetrini ja marjad on väikeste kirsside suurused.

Korjamiskatsetega on selgitatud, et ühelt hektarilt, sada korda sada meetriselt maalapilt, võib korjata kuni kakssada kilo marju. Mustikamarjad on maitsvad ja tervislikud. Vanasti, kui suhkur oli kallis ja moose ei keedetud, korjatigi mustikat arstimiks. Marju kuivatati ja söödi siis, kui köht oli korrast ära. Nõnda sobib teha nüüdki. Arstiteadlased on leidnud, et mustikamarjad teravdavad nägemist pimeduses. Raviva toimega on ka mustikalehed. Eriti asendamatud on need suhkruhaiguse arstimisel. Õige aeg mustikalehtede korjamiseks on siis, kui mustikas õitseb.

Norra rahvustoiduks on kook, mille taignasse on segatud mustikaid. Olen sellist kooki proovinud. Mustikad seal sees nägid välja nagu mustad rosinad ja koogil oli meeldiv mustikamaitse.

HENDRIK RELVE

Vennad

laiskvorstid

Gruusia muinasjutu järgi JÜRI RANT
Illustrerinud JAAN TAMMSAAR

ELASID KORD KOLM VENDA. VANEM VEND OLI LAISKVORST, NOOREM VEND OLI LAISKVORST, KESKMINE VEND OLI SAMUTI LAISKVORST. AGA KES NEIST OLI KÕIGE SUUREM LAISKVORST, EI TEADNUD KEEGI. ÜHED LAISAD KÕIK. MUUD EI TEINUD, KUI VEDELESID PÄEVAD LÄBI LAVATSIL. ÜKSKORD JÄID VENNAD LAISKVORSTID OMAPEAD KOJU. LEBASID JA LAISKLESID. ÄKKI LENDAS AHJUSUUST SÄDE VÄLJA. TULI LÄKS LAHTI. VARSTI KÕIK KOHAD SUITSU TÄIS, PÖRANDALAUAD PRAKSUVAD, AGA VENNAD LAISKLEVAD EDASI. ISE JUBA VAATA ET POOLKÜPSED. LÕPUKS EI KANNATANUD VANEM VEND ENAM VÄLJA.

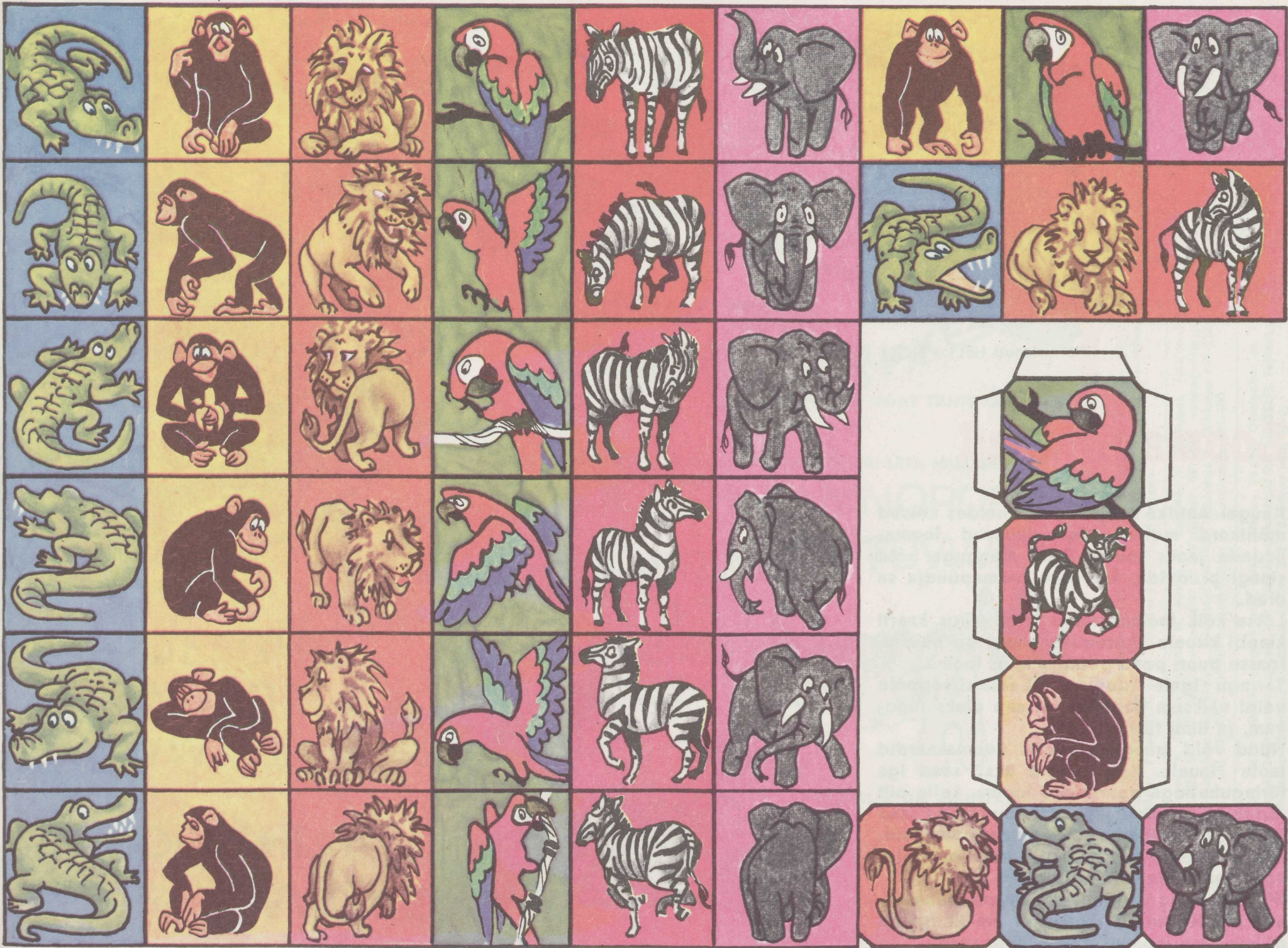
«TULI LAHTI!» KARJUB. «PÖLEME!»

NOOREM VEND PISTAB SAMUTI KISENDAMA.

«APPI! TULGE APPI!»

AGA KESKMINE VEND ON VAIT, LAISKLEB NAGU JAKSAB. LAISKLEB JA MÖTLEB: «LAS KARJUVAD. KISAVAD MINU EEST KA.» KÜLARAHVAS JOOKSIS KOKKU. HÄDAVAEVU JÕUTI VENNAD MAJAST VÄLJA TASSIDA, ENNE KUI KATUS SISSE VARISES.

HEITSID VENNAD LAISKVORSTID ÜUEMURULE JA VAATASID, KUIDAS MAJA MAHA PÖLEB. ISE RÕÖMSAD, ET ÄRA PÄXSESID. AGA KESKMINE VEND OLI ERITI RÕÖMUS. NÜÜD OLI SELGE, ET TEMA ON SEE KÕIGE SUUREM LAISKVORST.

Joonistanud HELI VEIGEL

Loomapüüdjad

Kaugel Aafrika soojades savannides käivad mõnikord mehed, kes püüavad looma-aedade jaoks loomi. Selle mänguga võid sinagi proovida, kui osav loomapüüdja sa oled.

Lõika kõik loomakaardid lahti. Kuus kaarti kleebi kuuetele tikutoosile. Need on puurid, igasse puuri pead püüdma kuus looma.

Täringu igale ruudule kleebi sissepoole veidi väiksem papitükk, et see oleks tugevam, ja liimi täring kokku.

Nüüd võid mängima asuda. Loomakaardid laota lauale. Kui mängid üksi, saad iga täringuheitega puuri selle looma, kelle pilt täringul ülespoole jääb. Mängu lõpuks saad teada, millise looma kõige rutem puuri said, see tähendab, et näiteks on kõik kuus elevandikaarti elevandipuuris.

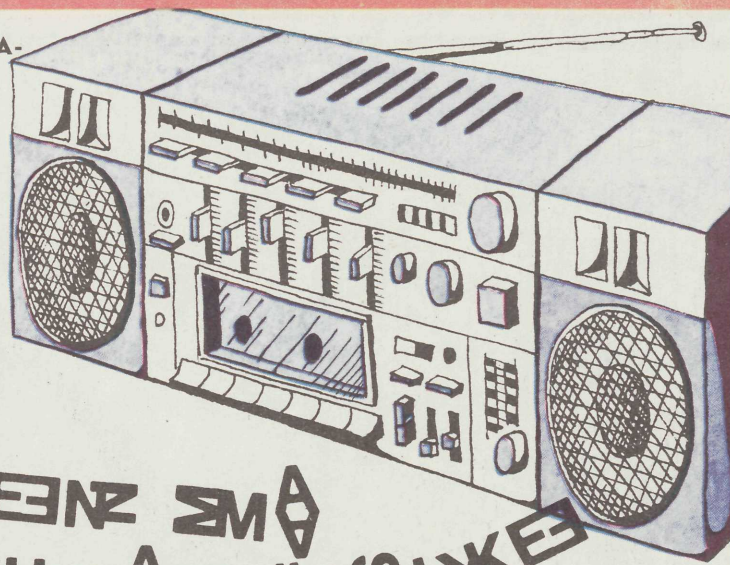
Mitmekesi on muidugi huvitavam mängida. Siis jagate puurid omavahel ära ja igaüks püüab oma loomad rutem kätte saada.

ARVA ÄRAI ARVA ÄRAI ARVA ÄRAI ARVA ÄRAI ARVA ÄRAI ARVA

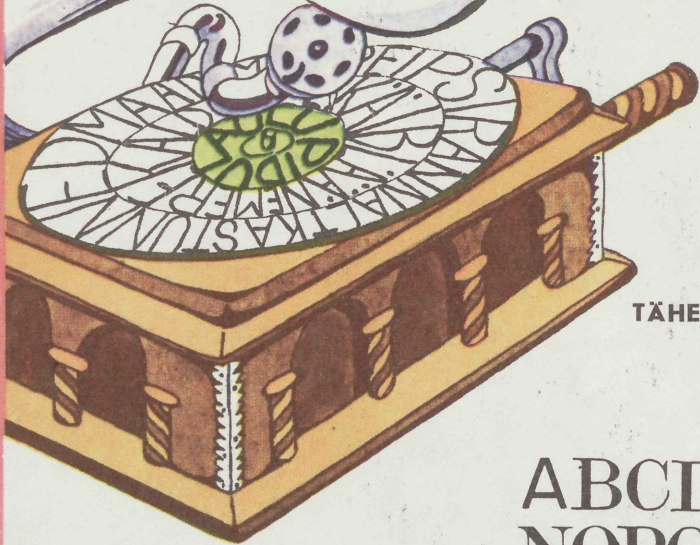
MIS LAULUD KÖLAVAD PLAADILT, GRAMMOFONITORUST JA RAA-
DIOST! IGALE NUMBRILE VASTAB TÄHT.

**UHTI, 1234, 12-
KES34 v4475
LÄ57 3AR3173
819JAND4**

**OPHEIN SM
@HN@ZMH#S+KE**

IGAT TÄHTE ON KAKS.

TÄHESTIKES ON MÖNED TÄHED LÄINUD VAHETUSSE. LEIA MILLISED!

ABCDEFGHIJKLMN OPQRS

TUVWXYZ

**ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ**

**ABCDEFGHIJ
KLMNOPQR
STUVWXYZ**

**ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZ**

MIS SIIA ON KIRJUTATUD!

Joonistanud KURTI VOOL

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 7. 1987. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, R. Järv, E. Mardi, H. Mänd, H. Raffiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja E. Allikmaa 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, sekretär-masinakirjutaja A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 29. 05. 1987. Trükkida antud 18. 06. 1987. Trükiaru 75 600. Ofsetpaber nr. 1. 60×90/8. Trükipoognaid 2. Arvesfuspoognaid 2,94. Tingvõitõmismiseid 8,0. MB-03255. Tellimise nr. 2247. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel KADI KUREMAA joonistus.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Tallinn, 200090. Pärnu маantee, 67-а. Адрес редакций: ЭССР, Tallinn, 200107. Pärnu маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 75 600. Заказ 2247

Kus mõistus kinni, seal kukkur lahti

Aserbaidžaani rahvanaljand

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud aserbaidžaani kunstnik

NADIR HADŽO MÄMMEDOGLU RAHIMOV

«Usud või mitte, aga ma viin su allika äärde ja toon sealt tagasi, nii et sa piskut piiskagi suhu ei saa,» ütles molla* Nasreddin teemajas oma naabrile.

«Ei või olla!» praalis see.

«Veame kihla! Veame kuldraha peale kihla!»

Vedasidki. Siis läksid kahekesi kaelakuti allika äärde, aga seal

* Molla — tark, õpetatud mees

patsatas Nasreddin äkki pihuga oma otsaesisele ja hüüatas:

«Sa tuhat ja tuline! Aga tunnistajad? Kus on tunnistajad?»

«Missugused tunnistajad?» ei mõistnud naaber.

«Ikka need, kes siis, kui mina ütlen, et sina pole piskut piiskagi allika ääres suhu saanud, võiksid tõtt tunnistada.»

«Läki siis kähku tunnismehi kutsuma!» nõudis naaber ja mehed ruttasid linna tagasi. Linnas küsis molla naabril:

«Noh, ütle, kas sa käisid allika ääres?»

«Muidugi käisin!» kostis see.

«Aga kas sa seal ka keelt kastsid?» nõudis Nasreddin naabril.

«Ei... Ei olnud ju aega...»

«Siis tee kukkur lahti — kuldraha on minu!»